

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Майя НІКОЛАЄВА

09 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Галузь знань: 10 Природничі науки

Спеціальність: 103 Науки про землю

Освітньо-професійна програма: «Ґрунтознавство та використання земельних ресурсів»

Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі». Одеса: ОНУ, 2023. 14 с.

Розробники:

Адобовська Марія Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру

Протокол № 1 від «30» 08 2023р.
Завідувач кафедри _____ (підпис) (Андрій БУЯНОВСЬКИЙ)

Погоджено із гарантом ОПП Спеціальності «103 Ґрунтознавство та використання земельних ресурсів» _____ (підпис) (Валентина ТРИГУБ)
(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) геолого-географічного факультету

Протокол № 1 від «30» серпня 2023 р.
Голова НМК _____ (підпис) (Віталій СИЧ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру

Протокол № 1 від «30» серпня 2024р.
Завідувач кафедри _____ (підпис) (Андрій БУЯНОВСЬКИЙ)
(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру

Протокол № _____ від « _____ » _____ 20__ р.
Завідувач кафедри _____ (підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 4.0 годин – 120 змістових модулів – 2	Галузь знань <u>10 Природничі науки</u> (шифр і назва) Спеціальності <u>103 Науки про землю</u> (код і назва) Спеціалізації: (назва) Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Обов'язкова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		1-й	
		<i>Семестр</i>	
		2-й	
		<i>Лекції</i>	
		24 год.	
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		16 год.	
		<i>Лабораторні</i>	
		- год.	
		<i>Самостійна робота</i>	
		80 год.	
		Форма підсумкового контролю: іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – ознайомити студентів із сучасною структурою, змістом, стандартами і завданнями вищівської ґрунтознавчої освіти та методолого-методичним забезпеченням викладання дисциплін спеціальності «Науки про Землю» за ОП «Ґрунтознавство та використання земельних ресурсів» у вищій школі.

Завдання – сформувати у студентів відповідні уміння і компетентності та основи педагогічної майстерності, що базуються на знаннях теоретичних і методолого-методичних основ викладання фахових дисциплін у вищій школі, приміненні раціональних методів, прийомів і технологій та засобів навчання і практичної підготовки фахівців-ґрунтознавців за спеціальністю 103 Науки про землю, проведення поточного і підсумкового контролю отриманих ними знань, умінь і навичок.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

а) загальних (ЗК): здатність до адаптації і дії в новій ситуації (K01), вміння виявляти, ставити, вирішувати проблеми (K02), здатність діяти соціально відповідально та свідомо (K05).

б) фахових (ФК): розуміння необхідності дотримання норм авторського і суміжних прав інтелектуальної власності; сприйняття державної та міжнародної систем правової охорони інтелектуальної власності (K07), уміння застосовувати методи педагогіки і психології у навчально-виховному процесі у закладах освіти (K13).

Програмні результати навчання (ПРН): вміти спілкуватися з фахівцями та експертами різного рівня інших галузей знань, у тому числі в міжнародному контексті, в глобальному інформаційному середовищі (ПР03), самостійно планувати виконання інноваційного завдання та формулювати висновки за його результатами (ПР12), застосовувати сучасні освітні технології та методи викладання предметного матеріалу фахових дисциплін у закладах освіти (ПР14), дотримуватися морально-етичних аспектів досліджень, доброчесності, професійного кодексу поведінки (ПР16).

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- структуру і мережу системи вищої та вищої фахової освіти в Україні;
- положення про рівні вищої освіти;
- основні законодавчі та нормативно-правові акти щодо статусності та діяльності закладу вищої освіти (ЗВО) і науково-педагогічного працівника в Україні;
- структуру, зміст і завдання навчальних дисциплін з Наук про Землю в ЗВО;
- принципи, теоретико-методологічні засади та основи методики викладання дисциплін у вищій школі;
- основи методики підготовки і проведення навчальних занять, практичної підготовки та самостійної роботи студентів;
- сучасні технології навчання;
- завдання, організацію, види та форми контролю знань студентів;
- принципи і критерії оцінки й оцінювання знань студентів;

вміти:

- підготувати і провести навчальні заняття різної форми зі студентами – лекцію, семінарське чи практичне заняття, лабораторну роботу, консультацію, навчальну гру та ін.;
- здійснювати поточний і підсумковий контроль знань студентів;
- виготовити і застосовувати на заняттях навчально-методичні та ілюстративні засоби;
- застосовувати сучасні методи і методики викладання фахових дисциплін у вищій школі та сучасні технології навчання;

- проводити бібліографічних опис друкованих видань та електронних ресурсів;
- представляти підсумки / матеріали виконаної роботи у формі рефератів, звіту, тексту, доповіді чи наукової публікації з використанням комп'ютерної техніки.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Сучасна система вищої освіти та вишівської фахової освіти в Україні

Тема 1. Вступ. Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі як педагогічна дисципліна

Основи концепції сучасної вищої та вищої фахової освіти в Україні. Рівні вищої освіти підготовки фахівців у вищій школі. Зміст і завдання вишівської освіти з Наук про Землю в Україні. Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі як педагогічна дисципліна – предмет і мета вивчення дисципліни, місце в структурі організації і проведення навчально-виховного процесу та основні завдання.

Тема 2. Сучасний стан реформування та законодавчого і нормативно-правового забезпечення провадження освітньої діяльності у закладах вищої освіти України

Закон України «Про вищу освіту» (2014 р.), «Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова» (2022 р.), інші нормативні документи і акти, що регулюють освітню діяльність у закладах вищої освіти (ЗВО). Європейська кредитно-трансферна система (ECTS) та кредитно-модульна система організації навчального процесу (КМСОНП). Стандарти вищої освіти в Україні – державні і галузеві. Освітні програми підготовки фахівців першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівня вищої освіти. Ліцензування освітньої діяльності, акредитація та атестація (повторна акредитація) напрямів, спеціальностей і спеціалізацій ЗВО. Навчальний і робочий навчальний плани напрямів, спеціальностей і спеціалізацій. Обов'язкові і вибіркові навчальні дисципліни. Навчальна програма дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни.

Тема 3. Науки про Землю у загальноосвітній і вищій школах України

Статус, завдання вивчення і стандарти. Науки про Землю у загальноосвітній школі. Науки про Землю у вищій школі та вишівська фахова освіта, завдання вивчення і стандарти. Освітні програми підготовки фахівців з Наук про Землю бакалаврського і магістерського рівнів вищої освіти, напрями, спеціальності і спеціалізації підготовки. Обсяг базової підготовки фахівця-географа та КМСОНП. Цикли (блоки дисциплін) гуманітарної та соціально-економічної, природничо-наукової, професійної та практичної підготовки фахівців з Наук про Землю у ЗВО України. Навчальні і робочі навчальні плани підготовки фахівців з Наук про Землю. Навчальні програми і робочі програми навчальних дисциплін вишівської освіти з Наук про Землю.

Змістовий модуль 2. Принципи, форми і методи та засоби навчання у вищій школі. Контроль знань студентів та державна атестація здобувачів вищої фахової освіти

Тема 4. Основні принципи, методи і технології навчання у вищій школі

Поняття «принципи навчання». Основні принципи навчання у вищій школі, їх загальна характеристика. Методи і прийоми навчання, їх класифікація. Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемного викладення, частково-пошуковий (евристичний) та дослідницький методи, їх загальна характеристика й ефективність у системі вишівської географічної освіти. Технології навчання, класифікація, загальна характеристика.

Тема 5. Форми організації процесу навчання у вищій школі

Форми організації освітнього процесу – навчальні заняття, виконання студентами індивідуальних завдань, практична підготовка фахівця з Наук про Землю, самостійна робота студентів, контроль та оцінювання їхньої успішності. Лекція у вищій школі, роль і місце в системі вишівського навчання. Типи лекцій, їхня структура. Критерії оцінки якості лекцій та викладу лекційного матеріалу. Мета і завдання практичних і семінарських занять та лабораторних робіт в системі вишівської освіти, методика їх організації та проведення. Оцінка результативності семінарських і практичних занять, оформлення та аналіз результатів лабораторної роботи.

Тема 6. Самостійна робота студентів. Практична підготовка фахівців з Наук про Землю у вищій школі

Самостійна робота студентів (СРС), методика її організації та перевірка результативності. Індивідуалізація СРС. Практика в системі вишівської підготовки фахівців з Наук про Землю – мета, завдання. Види практик – навчальна, виробнича, переддипломні на першому (бакалаврському) і другому (магістерському) рівнях вищої освіти. Методика організації, проведення, навчально-методичного та інструментально-технічного забезпечення практик студентів. Звітність за результатами практик.

Тема 7. Засоби навчання у вищій школі. Інноваційні засоби навчання

Визначення поняття «засоби навчання», значення та функції в процесі навчання. Групи засобів навчання, їхня характеристика і практика застосування. Поняття «інновація», її сутність. Роль інноваційного середовища у підвищенні якості підготовки майбутнього фахівця. Дидактичні переваги активних методів навчання. Особливості використання дидактичних ігор у освітньому процесі вищої школи. Комп'ютерно-інформаційна підтримка освітнього процесу у вищій школі. Науково-дослідна діяльність та її планування. Організація проблемного гуртка або проблемної групи з Наук про Землю.

Тема 8. Контроль та оцінювання успішності студентів. Державна атестація здобувачів вищої освіти з Наук про Землю

Контрольні заходи та оцінювання успішності студентів в системі навчання у ЗВО. Види контролю – поточний, періодичний, підсумковий та державна атестація здобувачів вищої освіти, основи методики їх організації та проведення. Семестровий підсумковий контроль з навчальної дисципліни та державна атестація здобувачів вищої освіти. Оцінювання й оцінка навчальних успіхів студента за шкалою і критеріями ECTS. Особливості оцінювання отриманих студентом знань, умінь і навичок з фахових дисциплін вишівської освіти.

Тема 9. Виховання студентів у ЗВО. Науково-педагогічний працівник вищої школи

Суть, завдання та основні принципи виховної роботи зі студентами ЗВО. Методи і форми виховного впливу на особистість студента. Науково-педагогічний працівник ЗВО, його роль і місце у навчально-виховному процесі. Вимоги до особистісних якостей науково-педагогічного працівника, рівня його науково-педагогічної кваліфікації та підготовленості до проведення навчальної, методичної, науково-дослідницької і виховної роботи.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усьо-го	у тому числі				Усьо-го	у тому числі			
		л	п/с	лаб.	с.р.		л	п/с	лаб.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Сучасна система вищої освіти та вишівської фахової освіти в Україні										
Тема 1. Вступ. Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі як педагогічна дисципліна	10	2			8					
Тема 2. Сучасний стан реформування та законодавчого і нормативно-правового забезпечення провадження освітньої діяльності у вищих навчальних закладах України	16	4	4		8					
Тема 3. Науки про Землю у загальноосвітній і вищій школах України	22	4	4		14					
Разом за змістовим модулем 1	48	10	8		30					
Змістовий модуль 2. Принципи, форми і методи та засоби навчання у вищій школі. Контроль знань студентів та державна атестація здобувачів вищої фахової освіти										
Тема 4. Основні принципи, методи і технології навчання у вищій школі	14	2	4		8					
Тема 5. Форми організації процесу навчання у вищій школі	20	4	4		12					
Тема 6. Самостійна робота студентів. Практична підготовка фахівців з Наук про Землю у вищій школі	10	2			8					
Тема 7. Засоби навчання у вищій школі. Інноваційні засоби навчання	8	2			6					
Тема 8. Контроль та оцінювання успішності студентів. Державна атестація здобувачів вищої освіти з Наук про Землю	10	2			8					
Тема 9. Виховання студентів у ЗВО. Науково-педагогічний працівник вищої школи	10	2			8					
Разом за змістовим модулем 2	72	14	8		50					
Усього годин	120	24	16		80					

5. Теми семінарських занять

Не передбачено

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин, д/ф
1	Науково-методичне забезпечення освітнього процесу	4
2	Ознайомлення і вивчення стандарту вищої освіти з Наук про Землю, освітньої програми і робочого навчального плану спеціальності 103 Наук про Землю, робочої програми навчальної дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі» Порівняльний аналіз робочих програм навчальної дисципліни (за вибором) які викладаються в різних ЗВО України	4
3	Порівняльний аналіз системи освіти у вищій школі України та зарубіжних країн.	4
4	Аналіз системи освіти у вищій школі України та функції МОН України.	4
	Разом	16

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ види завдань	Кількість годин, д/ф
1	Тема 1. Об'єкт, предмет методики навчання фахових дисциплін та основні підходи до навчання у закладі вищої освіти. Національна система вищої освіти України. Системи вищої освіти європейських країн.	8
2	Тема 2. Закон України «Про вищу освіту». Вхідження України до єдиної європейської зони вищої освіти. Постанови Міністерства освіти і науки України	8
3	Тема 3. Реалізація положень Болонської декларації в системі вищої освіти України. Критерії освіти за Болонською декларацією. Сучасні тенденції розвитку вищої освіти з Наук про Землю.	14
4	Тема 4. Науково-методична робота викладача фахових дисциплін.	8
5	Тема 5. Особливості дистанційного викладання фахових дисциплін	12
6	Тема 6. Самостійна робота, її особливості	8
7	Тема 7. Електронні засоби навчання фахових дисциплін	6
8	Тема 8. Методичні основи організації тестового контролю знань. Класифікація тестів	8
9	Тема 9. Самоосвіта та робота із засвоєння передового педагогічного досвіду	8
	Разом	80

До самостійної роботи відноситься:

[1] – підготовка до лекцій, практичних, семінарських, лабораторних занять;

[2] – написання рефератів, есе.

9. Методи навчання

Лекції із застосуванням методів пояснювально-ілюстративного (мультимедійні презентації) викладання, обговорення проблемних ситуацій та диспуту; семінарські заняття з наочними демонстраціями; виконання індивідуальних завдань.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточне контрольне опитування, оцінювання семінарських доповідей та виконання індивідуальних завдань; підсумковий контроль – іспит. В обов'язковому порядку здійснюється облік відвідування студентами усіх видів занять.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Добре	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує	правильно вирішив більшість практичних завдань; має стійкі навички виконання завдання

	навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	
Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
Незадовільно з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

11. Питання для підсумкового контролю

1. Основи концепції сучасної вищої та вищої фахової освіти в Україні. Рівні вищої освіти підготовки фахівців у вищій школі
2. Зміст і завдання вишівської освіти з Наук про Землю в Україні
3. Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі як педагогічна дисципліна
4. Закон України «Про вищу освіту» (2014 р.) та «Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова» (2022 р.)
5. Європейська кредитно-трансферна система (ECTS) та кредитно-модульна система організації навчального процесу (КМСОНП)
6. Стандарти вищої освіти в Україні. Освітні програми підготовки фахівців у ЗВО України
7. Робочий і навчальний плани напрямів, спеціальностей і спеціалізацій. Нормативні і вибіркові навчальні дисципліни
8. Навчальна програма дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни
9. Статус, завдання вивчення і стандарти та структура Наук про Землю в загальноосвітній школі
10. Науки про Землю у вищій школі – завдання вивчення і стандарти. Освітні програми підготовки фахівців у вищій школі

11. Обсяг фахової підготовки фахівця з Наук про Землю, навчальні і робочі навчальні плани підготовки
12. Навчальні програми і робочі програми навчальних дисциплін вишівської освіти з Наук про Землю.
13. Поняття «принципу навчання». Основні принципи навчання у вищій школі, їх загальна характеристика
14. Методи і прийоми навчання, їх класифікація і загальна характеристика
15. Наведіть порівняльну характеристику та оцінку навчальної ефективності методів пояснювально-ілюстративного, проблемного викладення та дослідницького
16. Технології навчання, класифікація, загальна характеристика
17. Форми організації процесу навчання у вищій школі
18. Лекція у вищій школі – роль, основна мета, типи, структура та зміст
19. Практичні і семінарські заняття та лабораторні роботи в системі вишівської фахової освіти
20. Самостійна робота студентів (СРС), методика її організації та перевірка результативності. Індивідуалізація СРС
21. Практика в системі вишівської підготовки фахівця з Наук про Землю. Види практик на першому (бакалаврському) і другому (магістерському) рівнях вищої освіти
22. Методика організації, проведення, навчально-методичного та інструментально-технічного забезпечення практик. Звітність за результатами практик
23. Засоби навчання у вищій школі, значення та функції в процесі навчання. Групи засобів навчання
24. Підручники і навчальні посібники, географічні карти і атласи як засоби навчання. Електронні засоби в практиці навчання і контролю успішності студентів
25. Контрольні заходи та оцінювання успішності студентів в системі навчання у ЗВО
26. Види контролю успішності студентів – поточний, модульний та підсумковий, основи методи їх організації і проведення
27. Державна атестація здобувачів вищої фахової освіти – підготовка, організація та проведення
28. Оцінювання й оцінка знань, умінь і навичок студентів вищої школи за шкалою і критеріями ECTS
29. Завдання та основні принципи виховної роботи зі студентами ЗВО. Методи і форми виховного впливу на особистість студента
30. Науково-педагогічний працівник ЗВО. Вимоги до особистісних якостей науково-педагогічного працівника, рівня його науково-педагогічної кваліфікації та підготовленості до проведення навчальної, методичної, науково-дослідницької і виховної роботи
31. Виховна функція методів навчання студентів закладів вищої освіти
32. Особливості та ознаки лекційно-практичної системи навчання у вищій школі
33. Лекція як форма організації навчання у ЗВО. Функції лекції. Види лекцій
34. Технологія підготовки викладача до лекції. Вимоги до методики читання лекції
35. Семінарське заняття як форма організації навчання, його функції. Види і методика проведення семінарських занять
36. Основні завдання практичних занять. Форми та методика проведення практичних занять
37. Методика підготовки та проведення лабораторного заняття
38. Методика організації та проведення індивідуальних занять, консультацій
39. Сутність, види і форми самостійної роботи студентів
40. Дидактичні умови організації самостійної роботи студентів
41. Зміст, види і форми науково-дослідної роботи студентів та методика її організації
42. Методика роботи студента з навчальною та науковою літературою

43. Значення та сутність контролю знань студентів з навчальної дисципліни
44. Види та форми контролю знань студентів у вищій школі
45. Методика підготовки і проведення заліків, іспитів з навчальної дисципліни
46. Урахування профілю підготовки фахівців у різних формах контролю знань студентів
47. Сутність та особливості педагогічної технології
48. Ознаки педагогічної технології
49. Класифікація педагогічних технологій
50. Навчальні технології у вищій школі
51. Технологія проблемного навчання у вищій школі
52. Групові технології навчання у ЗВО.
53. Ігрові технології навчання у вищій школі
54. Методика організації ділових ігор у навчальному процесі вищої школи
55. Технологія дистанційного навчання
56. Комп'ютерні технології навчання
57. Педагогічна технологія і методика
58. Індивідуальність викладача і педагогічні технології
59. Характеристика технологій навчання в межах предметної методики (за фахом).

14. Розподіл балів, які отримують студенти

Орієнтовний приклад для екзамену

Поточний і періодичний контроль							Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів
ПР1	ПР2	ПР3	ПР4	ЗМ1	ЗМ2	Самостійна робота		
5	5	5	5	18	22	10	30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

Робоча програма та силабус навчальної дисципліни; опорні конспекти лекцій; мультимедійні презентації; плани семінарських занять; навчально-методичні матеріали та питання для поточного і підсумкового контролю; ілюстративні матеріали (карти, схеми, рисунки).

15. Рекомендована література

Основна

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд досліджень освітньої політики»; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. Київ: Таксон, 2016. 234 с.
2. Барановська Л. В. Педагогіка та психологія вищої школи: навч. посібн. Київ: НАУ, 2015. 240 с.
3. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання: ДСТУ 8302:2015 / Нац. стандарт України. Вид. офіц. Введен. з 01.07.2016. Київ: УкрНДНЦ, 2016. 16 с.
4. Булгакова Н.Б., Рахманов В.О. Методика викладання у вищій школі: навч. посібник. Київ: НАУ, 2012. 204 с.
5. Дзюба П.А. Зайцева Т.А. Посібник до вивчення дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін в вищій школі»: посіб. Дніпро: Ліра, 2015. 24 с.
6. Закон України «Про вищу освіту». Закон від 01.07.2014 № 1556 VII. Режим доступу: http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/111_zakon_ukrayiny_pro_vyschu_osvitu.
7. Зеленська, Л.І. Посібник до вивчення курсу «Викладання фахових дисциплін у вищій школі» Дніпро: РВВ ДНУ, 2017. 60 с
8. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015 224 с.
9. Організація дистанційного навчання в освітній установі. Методичні рекомендації. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2020/metodichni%20recomendazii-dustanciyna%20osvita-2020.pdf>
10. Положення про організацію освітнього процесу в Одеського національному університеті імені І. І. Мечникова. Одеса: ОНУ, 2022. 67 с. Режим доступу: https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozenya/polo-org-osvit-process_2022.pdf
11. Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 10 – «Природничі науки», спеціальність 103 – Науки про Землю». Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/05/28/103-nauki-pro-zemlyu-bakalavr-1.pdf>
12. Стандарт вищої освіти України: другий (магістерський) рівень, галузь знань 10 – «Природничі науки», спеціальність 103 – Науки про Землю». Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/11/22/2019-11-22-103-M.pdf>

Додаткова

1. Вища освіта України і Болонський процес: Навч. Посібник / За ред. В. Г. Кременя; авт. кол.: М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, В. Д. Шинкарук та ін. Київ: Освіта України, 2004. 388 с.
2. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник. Вид. 2, стереотип. Київ: Знання, 2011. 486 с.
3. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 472 с.
4. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник. Київ: Академвидав, 2006. 352 с.
5. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі: Навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 232 с.
6. Збірник нормативних документів щодо Болонського процесу / Укладачі: К. М. Левківський, І. Логвин, Н. Л. Губерська. Київ: ІІЗО, 2008. 166 с.
7. Мороз І. В. Кредитно-модульна система організації навчального процесу: Довідник для студентів. Київ: Освіта України, 2006. 90 с.

8. Семенова А. В., Гурін Р. С., Осипова Т. Ю. та ін. Основи психології і педагогіки: навч. посібник. Вид. 2 / за ред. А. В. Семенової. Київ: Знання, 2007. 341 с.
9. Ткаченко М. В. Педагогіка вищої школи: навч. посібник. Одеса: ИНВАЦ, 2013. 150 с.

17. Електронні інформаційні ресурси

1. Бібліотека Одеського національного університету імені Іллі Мечникова. Режим доступу: <http://lib.onu.edu.ua>
2. Сайт МОН України. Режим доступу: <http://mon.gov.ua>
3. Стандарти вищої освіти. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzhenni-standarti-vishoyi-osviti>
4. Освітні програми і навчальні плани геолого-географічного факультету Одеського національного університету імені І.І.Мечникова. Режим доступу: <https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/spetsialnosti-ta-spetsializatsii>
5. Сайт Освіта.UA. Режим доступу: <http://osvita.ua/>
6. Сайт Освіта.UA. Законодавство. Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/3114/
7. Сайт доцента Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка Федорчук Вікторії Вікторівни. Режим доступу: <https://pedagogika.ucoz.ua/>
8. Сайт Pidru4niki. Педагогіка. Режим доступу: <https://pidru4niki.com/pedagogika/>
9. Пізнавальний сайт «Географія». Режим доступу: <http://www.geoknigi.com/>
10. Польовий А. М., Гуцал А.І., Дронова О.О. Ґрунтознавство [Електронний ресурс]. Режим доступу: coe.osenu.org.ua/wp-content/uploads/2014/04/14-/Gruntoznastvo.pdf